

Tilslutning til de Indbringingsforslag, som jeg i Forening med Andre i den Anledning vil fremkomme med.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Den ærede Landsstingsmand, som havde Ordet, hentydede, tror jeg, paa den stærke Bevægelse, som herskede her i Thinget, da for 5 Aar siden den Lov, til hvilken det nu forelagte Lovforslag knytter sig, var under Behandling. Det er jo en betydelig Forskjel, som i den Henseende synes at være tilstede ved dette Lovforslags Behandling; men det er jo Noget, man ganske vist kunde vente. Forholdet er jo nu et helt andet. Jeg er gaet ud fra, at dette lille Lovforslag, som her foreligger, vilde gaa igjennem uden nogen Vanskelighed i den Stikkelse, hvori det er fremkommet fra Regjeringens Side. Ganste vist har jeg kunnet forudsæ, at der vilde være enkelte Medlemmer, baade her og i det andet Thing, som kunde ønske, at der foruden Bestemmelser om Ophævelsen af Tidsbegrænsningen skulde foretages mere eller mindre indgribende Forandringer i Lovens Indhold; men jeg har dog næret det Haab og nærer det endnu, at de ikke ville holde stærkt paa slige Forandringer, naar de se, at disse ville møde en saadan Modstand fra anden Side, at de ville kunne vanskeliggjøre selve den Foranstaltning, hvorpaa Lovforslaget nu gaar ud. Det er jo ganske vist Ufsædet, saaledes som den ærede Rigsdagsmand nys bemærkede, og som det jo ogsaa er anført af mig, baade ved Lovens Forelæggelse og i Motiverne, at det har vundet sig, at denne Lov af 15de Mai 1868 netop er kommen til at virke saaledes, som alle de, der for 5 Aar siden saae paa den med de mildeste Dine, kunde vente og haabe, medens man dengang ogsaa fremmanede Villeder af en helt modsat Vækkelse med Hensyn til denne Lovs Virksomhed, og det i dobbelt Retning. Man mente fra den ene Side, at der vilde opstaa en meget stor og ubstrakt Bevægelse rundt om i Landet for at fæde Valgmenigheder, hvorved der vilde indtræde en Forstyrrelse i firkellige Forhold, som kun kunde anses for at være beklagelig, og som vilde udøve en skadelig Virkning i forskellige Retninger; men paa den anden Side mente man, at Loven, saaledes som den nærmest her i Landsstinget blev begrænset, slet ingen Virkninger vilde faae. Det blev dengang med stor Styrke fremhævet, navnlig i det andet Thing, at det ikke engang paa nogen Maade kunde ventes, at det særegne Forhold etstedsovre i Fyen, som havde givet en stærk Anledning til Loven, vilde blive løst, da man ikke kunde vente, at den paagældende Menighed og Præst vilde gaa ind paa Loven, som den kom til at foreligge, endfjæ, at der var Udsigt til, at nogenjomhelst anden Menighed skulde danne sig paa Grundlag af denne Lov. Begge disse Forventninger have jo vundet sig ikke at slaa til; der

blev strax fra den paagældende Menighed andraget paa, at denne Lov maatte faae Anvendelse paa den; der er senere, som bemærket i Motiverne, kommet 3 andre Menigheder til, een paa Fyen, een i Jylland og een paa Bornholm, og det forholder sig rigtig, som den ærede Rigsdagsmand anførte, at der snart ogsaa vil komme en saadan Menighed i Sjælland. — Det er altsaa ved Loven opnaaet, dels at et saadant uregelmæssigt Forhold, om jeg saa maa kalde det, et saa uheldigt Forhold, som bestod i 2 Menigheder, af hvilke den ene bestemt var traadt ud af Folkekirken, den anden ikke kunde henregnes derunder, uagtet den selv mente at høre med dertil — den ene paa Bornholm og den anden i Nyslinge —, at dette uheldige Forhold er løst og Menighederne komme ind under en loovlig Ordning, hvormed de selv have været tilfredse, og som ikke har afstedkommet nogenjomhelst Mislighed og Vanskelighed. Allerede dette maa jo anses for at være et Gode; men dertil kommer nu, at der er kommet 2 eller ret snart 3 Menigheder til, som have dannet sig ligeledes paa Grundlag af denne Lov. Det er nu vistnok ikke noget stort Lal, men man har hverken ventet eller ønsket, at det skulde vise sig, at der var Trang tilstede til et større Antal, og dertil kommer jo — hvad der ogsaa er blevet anerkjendt fra alle Sider —, at Betydningen af Loven ikke alene maa ses i det Lal af Menigheder, der maatte danne sig, men ogsaa i dens indvirkende Virkning paa anden Vis, som jeg tror ikke paa nogen Maade kan negtes at være tilstede. Disse Resultater af Loven ere, som sagt, opnaaede uden nogen Mislighed og Forstyrrelse, tværtimod under fuldkommen Harmoni. Nu forekommer det mig virkelig, at, naar man har opnaaet et saadant Resultat ved en Lov, saa vil det være høist besynderligt, om man vil foretage Forandringer i den efter saa saa Lars Forløb, naar man paa den anden Side maa sige sig selv, at det — for at bruge det mildeste Ord — er overnaade tvivlsomt, om et saadant Resultat vilde være fremkommet, hvis Loven ikke netop havde været affattet, som den er, med andre Ord, naar man maa indse, at man ved at gaa ind paa indgribende Forandringer i Lovens Indhold meget let vilde udsætte sig for, at den hele Karakter, som Lovens tidligere Anvendelse har haft, vilde blive forvansket. Dertil kommer, at der i Virkeligheden slet ikke har lagt sig nogen stærk Trang for Dagen til en saadan betydelig Forandring i Lovens Indhold, og dette er jo saa meget mere naturligt, som der gives andre Midler, hvorved Friheden til at slutte sig til en anden Kirke eller anden Præst er bleven betydelig udvidet og Beien dertil lettet; jeg skal saaledes blot nævne den Lov, som nylig er bleven vedtagen om disse Forhold, nemlig Loven af 25de Marts d. A. angaaende Kirkeens Benyttelse. — Jeg maa derfor ansæ det for lidet tilraadeligt at komme ind paa nogenjomhelst anden Forandring af Lovens Ind-